

Beretning til generalforsamlingen i Højeruplund den 21.11.2017

Der er sket mange ting i løbet af beretningsåret, og vi har andre ting undervejs som vi gerne hører medlemmernes mening om.

Lad mig starte med **den gamle kirkeruin**. Den forundersøgelse af kalkmaleriernes tilstand og mulighed for egentlig restaurering, der blev sat i gang i 2016, er endnu ikke endeligt afrapporteret. Nationalmuseet er i gang med at gennemføre en klimamåling gennem et helt år. Desuden har de været hernede både i januar og i juli for at måle fugtigheden i murværket. De har foreløbigt kunne melde ud, at de ikke har tekniske muligheder for at restaurere kalkmalerierne som de synes de skal restaureres, da man ikke med de nuværende teknikker kan fjerne algevæksten fuldstændigt – med sporer og det hele - uden at ødelægge kalkmalerierne. Deres holdning lige nu er derfor at holde kalkmalerierne under observation de næste år og håbe på et gennembrud i algefjernelsesteknologien. Og så vil de gerne hjælpe os med at formidle kalkmalerierne, som er vanskelige at aflæse. Efter deres opfattelse er det nogle meget bevaringsværdige kalkmalerier, af høj kunstnerisk klasse. Der kommer en artikel om dem i Nationalmuseets Arbejdsmark, som vi har fået tilladelse til at kopiere, lægge på vores hjemmeside og trykke som folder o.l.

I årenes løb var antallet af henvendelser om **rækværkets tilstand på balkonen** steget, og i år har vi gjort noget ved det. Der står nu et flot nyt rækværk, godkendt af Kulturstyrelsen, og udført af lokale håndværkere (Mads Madsen, tidligere bestyrelsesmedlem) og betalt af indtægterne fra udlejningen af kirkeruinen.

I sidste måned var der indbrud i ruinen. Et vindue i sakristiet var ødelagt. Tilsyneladende intet fjernet.

Videre omkring **kirkeruinen**: den har i det forløbne år været udlejet adskillige gange. Det kan ses på regnskabet. Vi skylder Grethe Ahrensbach fra MagicalWeddings stor tak for hendes arbejde med at markedsføre kirkeruinen, Højeruplund og hele Stevns.

Det har fået os i bestyrelsen til at genoverveje måden vi administrerer udlejning af kirken på. Vi havde jo en spæd start tilbage i 2012, og det er først de sidste par år det har set ud af noget.

Vi har derfor søsat et **projekt "Ny hjemmeside"** der dels skal give offentligheden en mulighed for direkte bookning af kirkeruinen på samme måde

som man kan booke et fly eller et hotelværelse ude i verden, og dels skal give bestyrelsen bedre mulighed for kontakt direkte til vores medlemmer pr. email. Og det større antal besøgende der ønsker at bruge vores område skal have bedre mulighed for at finde information om vores ordensregler, vilkår for leje af kirkeruinen og lignende.

Den A P Møllerske Støttefond har bevilget indtil 2 mill. kr. til istandsættelse af kirkeruinen, dog på betingelse af, at også interiøret bliver istandsat og at omgivelserne bliver ”friseret” så begge dele kan matche en nyistandsat kirkeruin. Vi har efterfølgende fået bevilget 510.000 kr. af **Augustinus-fonden** øremærket det historiske inventar i kirkeruinen – prædikestol og dørfløj. Vi har tænkt os snart at gå i gang med arbejdet, der muligvis vil tage en del år, afhængig af hvor hurtigt vi kan få penge til det.

Vedrørende **parkeringsanlægget** har det faktisk kørt upåklageligt – nogle af de udskrevne billetter har begrænset gyldighed og det giver af og til anledning til problemer, men ikke klager af betydning. Man kan nu købe årskort direkte i betalingsautomaten med en gyldighed på et år fra udstedelsen – det er der mange der har benyttet sig af. Prisen på årskort er sat op til 150 kr., hvor de 20 kr. er depositum som tilbagebetales når man kommer med det udløbne årskort.

Der har igen været indbrud i betalingsanlægget i februar – kun få penge forsvandt. Efter at vi har skærpet overvågningen på pladsen, bl.a. med kameraer, og indbrudssikret betalingsautomaten efter alle kunstens regler er det aftaget med den kriminelle aktivitet.

Det **praktiske arbejde med Lunden** og områderne er omfattet af stor offentlig interesse. Der er mange personer der nærer veneration for stedet.

Vi havde i maj måned – til vores ekstraordinære generalforsamling - besøg af landskabsarkitekt Julie Lysemose, der fortalte om sine tanker om stedet her og de udviklingsmuligheder hun så i det. Det var meget inspirerende, og vi har hendes tanker med når vi laver ting i Lunden.

En arbejdsdag blev gennemført i forsommeren med medlemmernes hjælp. Tak for det!

Vi fik en bevilling fra **Stevns Brand Fond** på 100.000 kr. til reovering af den

store flagstang ved Absalon-mindesmærket. Arbejdet var færdigt i maj i år, og var udført af smedemester Morten Lykke Wridt fra Rødvig – hvis farfar havde renoveret flagstangen tilbage i 1986. Grønt Udvalg sørgede for beskæring af underskoven, så man nu har en sigtelinje mod flagstangen fra området ved ishuset.

Vi holdt en lille indvielse af flagstangen den 26. maj hvor vi hejste flaget i anledning af kronprinsens fødselsdag samt det gode vejr. Traditionelt har denne flagstang kun været brugt på de helt store dage. Tidligere havde vi en aftale med den til enhver tid værende forpagter at han skulle se til at flaget blev hejst fire gange årligt: 5. maj, pinsedag, 5. juni og 15. juni. Det kom ikke med i aftalen med den nuværende forpagter, og vi står i dag med det problem at vi ikke har nogen der ønsker at tage opgaven på sig. Jeg vil derfor foreslå at nogle medlemmer melder sig frivilligt til at tage denne opgave på sig.

Kommunens folk holder – som følge af verdensarven og som følge af deres ansvar for trampestien - øje med sikkerheden i området, og vi har i samarbejde med dem fået opsat fodhegn på steder, hvor vi gerne vil advare publikum mod nedstyrtningsrisiko. Vi har også aftalt med kommunen at der kunne fældes buskads m.v. for at forbedre udsigten fra udvalgte udsigtpunkter. Kommunen vil også i samarbejde med Østsjælland's Beredskab og Midt- og Vestsjælland's politi sætte to grønne SOS-skilte op – et ved nedgangen til stranden og et nede på forstranden.

Lad mig benytte lejligheden til at udtrykke en tak for godt samarbejde til Stevns kommune og Stjerneholdet.

Bekæmpning af bevoksningen på nedfaldet under kirken har kommunen uddelegeret til landets mest fotogene geder. Det ser foreløbig ud til at gederne kommer til at gå her i fire uger hvert forår.

Vi har som sædvanlig haft en velbesøgt **Sang- og musikaften**, i år med det københavnske kor Musica Ficta under ledelse af Bo Holten. Det var samtidig uigenkaldeligt sidste gang Jesper Jørgensen ville stå for arrangementet. Bestyrelsens kulturelle udvalg – det er Karen Lunde og Janni Jørgensen - tager nu handsken op og agter at videreføre traditionen, der hvert år er til så stor glæde for mange lokale.

Vores traktør **Karl Peter Andersen** kører nu på fjerde år og er ikke ny længere. Jeg vil gerne her takke Karl Peter for de mange initiativer han har sat i gang og

det gåpåmod, han har udvist. Vi har et meget godt samarbejde – synes jeg – og vi lytter opmærksomt og beredvilligt når Karl Peter kommer med nye ideer. Så vi kastede os ud i renoveringen af toiletterne så snart han blot henåndede et ønske i denne retning. Renoveringen blev gennemført med støtte på 100.000 kr. fra Vaskerifonden, som vi havde fået i regnskabsåret 2015-16. Resten var vores egen betaling. Renoveringen omfattede også de offentlige toiletter. Jeg har kun hørt rosende ord. Stor tak til **Firmaet Fl. Schrøder A/S**, der fik entreprisen, til bygningsudvalget med Steen Adamsen i spidsen, og til Karen Lunde og Karl Peter Andersen, der med sikker smag stod for indretning og farvevalg med mere.

Samarbejdet med museet er under ændring, blandt andet som følge af at museet ikke holder åbent i samme omfang som tidligere her i Højerup. Det kan også ses på at vores bidrag til museet under aftalen om fælles billettering er faldet noget.

I forbindelse med kommunens arbejde med verdensarven har museet og vi holdt nogle møder med kommunen og verdensarvsorganisationen, primært for at få etableret noget formidling til publikum på udvalgte besøgssteder i foråret. På Fyret, i Højeruplund og i Boesdal blev der sat en platform og et skilteelement op med det formål at byde turister velkommen og fortælle kort hvad der foregår her og hvad man kan se her. I Højeruplund fik vi et pegeskilt med i pakken, så vore turister får hjælp til at finde vej, og vi fik trykt nogle pjecer med oplysninger om verdensarven og Højeruplund. Vores alle sammens turistforening betalte gildet med midler der stammer fra udlejning af sommerhuse på Stevns.

Man kan diskutere placeringen af elementerne her i Højeruplund. En almindelig indvending er, at platform og skilteelement er placeret for langt fra parkeringspladsen, og at de ser ud som om de er en del af legepladsen, så det kun er småbørnsforældrene der får dem set. På den anden side trækker de tilsyneladende flere turister ud ad stien hvor de suges ind på det åbne areal ved Niels Gerhards Tænkébænk. Og det er netop den vej vi helst ser dem gå. Pegeskiltet er jeg selv meget glad for. Det er mit indtryk at det bliver set og brugt, og det er efter min opfattelse så diskret i sit udtryk at det ikke skæmmer området.

I forbindelse med dette projekt spurgte kommunen om ikke vi ville sende en ansøgning om **oprensning af kirkekæret** til deres gadekærersfond. Det ville vi gerne, og det undergår en oprensning med beskæring af vegetation i næste

måned. Resultatet kan vi nyde til foråret. Det skulle gerne være med et større og højere vandspejl end der har været synligt de seneste år.

På verdensarv-området sker der hele tiden lidt, og vi prøver at følge med så godt som muligt. Selskabet Højeruplund er ikke sikret en plads i den ny, udvidede verdensarvsorganisation. Vi havde heller ikke nogen plads i den gamle. Vi er henvist til at søge samarbejde med andre aktører. Her samarbejder vi med kommunen og med museet i formaliseret form, og vi prøver at få plantet vores tanker og ideer i andre fora når det er muligt. Bestyrelsen skal formentlig i en ikke fjern fremtid snakke med kommunen om nytænkning af hele området.

På sidste års generalforsamling brugte vi en del tid på at diskutere en mulig etablering af **en ny trappe med en frilægning af lagserien** omkring fiskeleret i udkanten af nedfaldet. Den fond, der var tiltænkt rollen som giver af den ny trappe har dog meddelt at den ønsker et samlet projekt for hele området og ikke kun en trappe. Derfor er der ikke sket mere i denne sag.

Der er også gang i en **fredning af klinteprofilet og trampestien**. Selskabet Højeruplund står til at få en erstatning på godt 103.000 kr. hvis forslaget stemmes igennem i ankeinstansen.

I det kommende år har vi fokus på ny hjemmeside, vilkår for udlejning af kirkeruinen og ordensregler for området.

Hjemmesiden er under opbygning. Man kan allerede nu se den på adressen www.højeruplund.dk, men færdig er den ikke. Vi skal som tidligere nævnt have en bookingordning med på hjemmesiden, så det bliver mere indlysende hvor man går hen hvis man vil leje kirkeruinen.

Vi vil i den forbindelse give vores **vilkår for udlejning** af kirkeruinen en opdatering, så vi bedre kan få formidlet til publikum hvad de kan forvente sig ved leje af ruinen.

Med det stigende besøgstal i området har vi besluttet at sætte et arbejde i gang til at formalisere nogle **ordensregler** for brug af området. Det er tanken at de færdige ordensregler skal bekendtgøres på skilte – diskrete skilte - ved indgangene til vores område og andre centrale steder på området. Det skulle gerne blive sådan at vi kan undgå ubehageligheder som ellers let kan opstå når mange mennesker bruger samme område til hver deres. Vi har bedt Højerup Borgerforening kigge med og kommentere, og vi har bedt Danmarks

Naturfredningsforening kigge med og kommentere. Vi fik de sidste kommentarer i går. Vi vil også gerne have kommentarer fra medlemmerne. Når vi i bestyrelsen har drøftet kommentarerne fra Borgerforeningen og DN vil vi indkalde til et medlemsmøde om sagen – formentlig en gang i foråret.

November 2017

Jens Carl Jørgensen